

De BoekStartcoach THUIS

De aanpak in het kort

Het leesbevorderingsprogramma BoekStart is niet meer weg te denken uit de Nederlandse bibliotheken. Alle jonge ouders kunnen, wanneer hun baby 3 maanden oud is, gratis het oranje BoekStartkoffertje ophalen bij de bibliotheek. Hierin zitten 2 boekjes en informatie over het voorlezen aan hun baby. Het kind wordt gratis lid van de bibliotheek en de ouders krijgen een rondleiding. De BoekStartcoach biedt gerichte voorleesondersteuning aan laagtaalvaardige ouders en adviseert hen hoe ze het beste de taalontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren. Ook zijn de BoekStartcoaches aanwezig in de lokale bibliotheek om ouders te adviseren, bijvoorbeeld tijdens vragen- en voorleesuurtes. Doordat de coach op zowel het consultatiebureau als in de bibliotheek werkt, wordt deze een vertrouwd gezicht. Zo bouwt de BoekStartcoach een band op met de ouders, pikt signalen van laaggeletterdheid op en bespreekt ze op een passend moment.

Laaggeletterde ouders kunnen worden doorverwezen naar passend taalaanbod.

Een nieuwe variatie op de aanpak is de BoekStartcoach Thuis. Uitgangspunt van deze coach is inzetten op een taalrijke thuisomgeving door praten en voorlezen, vooral in gezinnen waar dit niet vanzelf gaat. BoekStartcoaches zijn getraind, volgen verdiepende nascholing en hebben kennis van het signaleren en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid. Er zijn verbindingen met de collega's van Educatie en Basisvaardigheden, om af te stemmen over hulpvragen van ouders en om snel te kunnen schakelen en doorverwijzen. De uitdaging is om ook de latente behoeften en leervragen van ouders tijdens gesprekken op te halen. Door het gesprek in de vertrouwde thuisomgeving te laten plaatsvinden, ontstaat er meer rust en ruimte voor een vertrouwelijk gesprek.

Doel van de aanpak

1. De bibliotheek bereikt laagtaalvaardige ouders via het leesbevorderingsprogramma van hun kinderen
2. Laagtaalvaardige ouders leren hoe ze hun kinderen kunnen stimuleren in hun taalontwikkeling
3. De bibliotheek verbindt programma's aan elkaar en creëert een doorgaande lijn voor ouders én kinderen

Randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak

- Getrainde BoekStartcoach, werkzaam vanuit de bibliotheek voor minimaal 4 uur per week
- Samenwerking met het consultatiebureau (JGZ) en gemeente
- Samenwerking met de collega's van Basisvaardigheden en/of het Taalhuis
- Ondersteuning van een communicatiecollega in de PR van de aanpak

Stappenplan BoekStartcoach THUIS

1. Plan van aanpak

Stel een plan van aanpak op. Denk na over ambitie, visie, doelen, rolverdeling, planning en begroting. Maak afspraken met het consultatiebureau (JGZ) over de samenwerking en leg deze vast in een samenwerkingsovereenkomst, inclusief vaste contactpersonen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

2. Deskundigheidsbevordering en kennisdeling

De BoekStartcoach is in dienst van de bibliotheek. Zorg dat deze de basistraining en/of verdiepende (na)scholing volgt. Stel met de projectleider VoorleesExpress (of een vergelijkbaar voorleesproject) en de coördinator Basisvaardigheden een leidraad op voor het signaleren van de leerwens bij ouders en het doorverwijzen naar relevant vervolgaanbod voor ouders en gezinnen.

3. Communicatie en werving

Maak een plan voor interne en externe communicatie en werving van deelnemers. Stel communicatie- en wervingsmaterialen samen (BoekStartkoffertjes, filmpjes, flyers, posters en dergelijke). Denk daarbij ook aan materialen voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen om laagtaalvaardige gezinnen door te verwijzen naar de BoekStartcoach.

4. Uitvoering

De BoekStartcoach gaat op huisbezoek bij ouders met jonge kinderen van 0 tot 4 jaar. Stel een leidraad op voor collega's in de publieksservice om ouders die met hun kind naar de bibliotheek komen, warm te ontvangen.

5. Evaluatie

Evalueer jaarlijks de interne en externe samenwerking met oog voor borging in de werkprocessen en doorontwikkeling.

Voorbeelden van DE AANPAK

De BoekStartcoach Thuis *de Bibliotheek Kampen*

Op een aantal plekken wordt ingezet op een verrijking van de huidige werkwijze vanuit het consultatiebureau en de bibliotheek: de BoekStartcoach Thuis.

De BoekStartcoach van de Bibliotheek Kampen is gestart met huisbezoeken aan gezinnen. De jeugdverpleegkundigen maken gezinnen enthousiast voor een bezoekje van de BoekStartcoach. Zij selecteren de gezinnen op basis van de VVE-indicatoren. Met toestemming van de ouders wordt vervolgens een afspraak gemaakt voor een huisbezoek van de BoekStartcoach. Deze neemt altijd het BoekStartkoffertje, boekjes en informatiematerialen mee naar het gezin. De insteek is een positief gesprek met praktische tips, aansluitend bij de vraag en behoefte van de ouders en aansluitend bij de situatie van het gezin.

Wanneer ouders vervolgens de BoekStart-inloopochtend bezoeken, is de BoekStartcoach ook daar aanwezig als vertrouwd gezicht. Daarnaast is in Kampen de BoekStartcoach projectleider van de VoorleesExpress, zodat ze gezinnen ook kan attenderen op de mogelijkheden van dit project.

De BoekStartcoach Thuis - digitaal *de Bibliotheek Rivierenland*

Tijdens een brainstorm tussen Stichting Lezen en de Bibliotheek Rivierenland is het idee ontstaan om de BoekStartcoach filmpjes te laten opnemen gericht aan ouders, met informatie over voorlezen aan jonge kinderen. QR-codes die verwijzen naar de filmpjes worden aan de BoekStartkoffertjes gehangen die met toelichting worden uitgedeeld via de consultatiebureaus. Het initiatief heeft een vervolg gekregen; inmiddels zijn ook alle BoekStartkoffertjes die in de Bibliotheek Rivierenland worden uitgereikt voorzien van een QR-code die linkt naar een aangepast filmpje met informatie over de bibliotheek, met voor iedere vestiging een eigen herkenbaar beeld.

BoekStartcoach Irma - de Bibliotheek Kampen:
'Bij een gezin met een baby laat ik babyboekjes zien, geef ik tips over hoe je die kan gebruiken en vertel ik bijvoorbeeld over de wekelijkse inloopochtenden in de bieb. Het is belangrijk om niet direct de diepte in te willen gaan en om de tijd te nemen om het contact op te bouwen.'

Meer informatie

- BoekStartPro: www.boekstartpro.nl/home/bibliotheken/boekstartcoach.html
- Training: www.boekstartpro.nl/opleidingen/opleidingen-bibliotheek/training-boekstartcoach.html
- BoekStartcoach Thuis – digitaal: www.geldersebibliotheeken.nl/nieuwsoverzicht/604-filmpjes-qr-code-creatieve-oplossing-van-boekstartcoaches